

ΜΕΛΕΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ - ΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΣΚΗΣΗ Ι

Εκφώνηση

Στις παρακάτω περιόδους να αναγνωρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες προτάσεις (είδος, συντακτική θέση, εισαγωγή, εκφορά).

1. Ita est, ut dicis. [27]
2. Ad haec verba Augustus risit emitque avem tanti, quanti nullam adhuc emerat. [29]
3. Tu autem, proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris, sermone [...] obsoleto uteris. [41]
4. Sic ergo vive, ut viri antiqui, sed sic loquere, ut viri aetatis nostrae; [41]
5. Quodsi forte, ut fit plerumque, ceciderunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicorum. [44]
6. Ut enim leges omnium salutem singulorum saluti anteponunt, sic vir [...] consulit utilitati [...] suae. [46]

Λύση

1. ut dicis: δευτερεύουσα **απλή παραβολική** επιρρηματική πρόταση, που λειτουργεί ως β' όρος της σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση *Ita est*. Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο *ut*. Εκφέρεται με **οριστική**, επειδή η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι (ή θεωρούνται ως) αντικειμενική πραγματικότητα. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το *ita*.

2. quanti nullam adhuc emerat: δευτερεύουσα **απλή παραβολική** επιρρηματική πρόταση, που λειτουργεί ως β' όρος της σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση *emitque avem tanti*. Εισάγεται με την αντωνυμία *quanti*. Εκφέρεται με **μοριστική**, επειδή η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι (ή θεωρούνται ως) αντικειμενική πραγματικότητα. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το *tanti*.

3. proinde quasi cum matre Evandri nunc loquaris: δευτερεύουσα **υποθετική παραβολική** επιρρηματική πρόταση, που λειτουργεί ως β' όρος της σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση *Tu autem sermone [...] obsoleto uteris*. Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο *proinde quasi*. Εκφέρεται με **υποτακτική**, επειδή η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση, χρόνου ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο, το *uteris* και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.

4. ut viri antiqui (vivebant): δευτερεύουσα **απλή παραβολική** επιρρηματική πρόταση, που λειτουργεί ως β' όρος της σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση *Sic vive*. Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο *ut*. Εκφέρεται με **οριστική**, επειδή η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι (ή θεωρούνται ως) αντικειμενική πραγματικότητα, χρόνου παρατατικού, γιατί αναφέρεται στο παρελθόν. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το *sic*.

5. ut viri aetatis nostrae (loquuntur): δευτερεύουσα **απλή παραβολική** επιρρηματική πρόταση, που λειτουργεί ως β' όρος της σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση *sic loquere*. Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο *ut*. Εκφέρεται με **οριστική**, επειδή η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι (ή θεωρούνται ως) αντικειμενική πραγματικότητα, χρόνου ενεστώτα, γιατί αναφέρεται στο παρόν. Στην κύρια πρόταση

υπάρχει το sic.

ut fit plerumque: δευτερεύουσα απλή παραβολική επιρρηματική πρόταση (παρενθετική), που λειτουργεί ως β' όρος της σύγκρισης με α' όρο την υποθετική πρόταση Quodsi forte ceciderunt. Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο ut. Εκφέρεται με οριστική, επειδή η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι (ή θεωρούνται ως) αντικειμενική πραγματικότητα.

6. Ut leges omnium salutem singulorum saluti anteponunt: δευτερεύουσα απλή παραβολική επιρρηματική πρόταση, που λειτουργεί ως β' όρος της σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση sic vir [...] consulit utilitati [...] suae. Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο ut. Εκφέρεται με οριστική, επειδή η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι (ή θεωρούνται ως) αντικειμενική πραγματικότητα. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το sic.

ΑΣΚΗΣΗ II

Εκφώνηση

Στις παρακάτω περιόδους να αναπτύξετε τις υπογραμμισμένες βραχυλογικές φράσεις που δηλώνουν παραβολή στις αντίστοιχες υποθετικές παραβολικές προτάσεις και να τις αναγνωρίσετε πλήρως συντακτικά.

1. Praedones postes ianuae tamquam sanctum templum venerati sunt. [34]
2. Tamquam scopulum, sic fugias verbum insolens atque inauditum. [41]
3. Eum esse putant quasi communem urbem et civitatem hominum et deorum. [46]
4. Porcia [...] cultellum tonsorium quasi unguium resecandorum causa poposcit. [49]

Λύση

1. Praedones postes ianuae tamquam sanctum templum venerati sunt.

tamquam (postes) sanctum templum essent: δευτερεύουσα υποθετική παραβολική επιρρηματική πρόταση, που λειτουργεί ως β' όρος της σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση Praedones postes ianuae venerati sunt. Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο tamquam. Εκφέρεται με **υποτακτική**, επειδή η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση, χρόνου παρατατικού, γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο, το venerati sunt και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.

2. tamquam scopulum, sic fugias verbum insolens atque inauditum.

tamquam (verbum) scopulus sit: δευτερεύουσα υποθετική παραβολική επιρρηματική πρόταση, που λειτουργεί ως β' όρος της σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση sic fugias verbum insolens atque inauditum. Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο tamquam. Εκφέρεται με **υποτακτική**, επειδή η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση, χρόνου ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο, το fugias και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.

3. eum esse putant quasi communem urbem et civitatem hominum et deorum.

quasi (is = mundus) communis urbs et civitas sit: δευτερεύουσα υποθετική παραβολική επιρρηματική πρόταση, που λειτουργεί ως β' όρος της σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση eum esse putant. Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο quasi. Εκφέρεται με **υποτακτική**, επειδή η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση, χρόνου ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο, το putant και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.

4. Porcia [...] cultellum tonsorium quasi unguium resecandorum causa poposcit.

quasi (Porcia cultellum tonsorium) unguium resecandorum causa posceret: δευτερεύουσα υποθετική παραβολική επιρρηματική πρόταση, που λειτουργεί ως β' όρος της σύγκρισης με α' όρο την κύρια πρόταση Porcia [...] cultellum tonsorium poposcit. Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο quasi. Εκφέρεται με **υποτακτική**, επειδή η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση, χρόνου παρατατικού, γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο, το poposcit και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.

Ημερομηνία τροποποίησης: 11/01/2012